Tidsskrift for Kjemi, Bergvesen og Metallurgi

Tidsskriftet eies av Norsk Kjemisk Selskap, Norske Sivilingeniørers Forening og Den Polytekniske Forening og utgis av Ingeniørforlaget A/S på eierforeningenes vegne. I tidsskriftet er opptatt Tidsskrift for Kjemi og Bergvesen og Tidsskrift for Bergvesen.

Bladet er faglig organ for Norsk Kjemisk Selskap, kjemiingeniører tilsluttet Norske Sivilingeniørers Forening og Norges Ingeniørorganisasjon – NITO, NIF Bergingeniørenes avdeling, P.F. Norsk Bergindustriforening og Norsk Metallurgisk Selskap.

Tidsskriftet skal innen områdene kjemi, bergvesen og metallurgi gi en faglig orientering om tekniske og industrielle spørsmål og om deres økonomiske og samfunnsmessige sider, samt om de bedrifter, institusjoner og personer som utgjør det tekniske miljø.

Ansv. redaktør: **Per Bjørnstad**
Medredaktør: **Nils H. Lundberg**
Redaksjonssekretær: **Esther Graff Nesheim**

Kjemi 35. årgang 1975, nr 1–10

55. årgang av Tidsskrift for Kjemi og Bergvesen

63. årgang av Tidsskrift for Bergvesen

Ingeniørforlaget A/S, Oslo

Årsinnhold 1975

Redaksjonelt

De norske kjemiske miljøer og industrier må nu kjenne sin besøkelsestid. Per Bjørnstad 4–3
Denne gang må vi være føre var. Per Bjørnstad 7–3
Grenseverdi og helserisiko – et spørsmål som samfunnet snarest bør klarlegge sin holdning til. Per Bjørnstad 1–3
Hvorfor ikke cost benefit-analyser. Per Bjørnstad 10–3
Innvarsler Hydro-dommen en ny holdning? Per Bjørnstad 6–3
Norsk teknisk rapportskrivning må legges om. Per Bjørnstad 5–2
PVC-produksjonen på Herøya. Meget god håndtering av en vanskelig sak. Per Bjørnstad 2–3
PVC-problemene nok engang. Per Bjørnstad 3–3
Skal norsk kjemisk industri bli mer enn tungindustri? Per Bjørnstad 8–3
Vil miljøvernloven skape en ny og mer bevisst interesse for informasjon? Per Bjørnstad 9–3

Artikler

Anvendelser av gasskromatografi, Med en rekke hjelpemetoder kan man øke. Laszlo Borka 4–14
Arsenikk øker faren for lungekreft. Nils Gundersen /egn 7–25
Automatisk analyseutstyr. P.E. Paus 1–4
Derivatisering i gasskromatografi, en teknikk av stor praktisk nytteverdi. Jan B. Bøler og Frøydis Oreld 3–12
Doseringsutstyr for pulvere og finkornede materialer 2–14
Elektriske trykkgivere: Mange instrumenter holder ikke hva de lover. F. Serck-Hanssen 5–11
Elektriske trykkgivere: Økte krav og økende behov. F. Sørck-Hanssen 6–8
Elektronisk satsveiing på Dyno's limreaktor. Odd Veløy 2–11
Farlig gods utgjør halvparten av dagens transportmengder 4–13
Forkortelser for plast 8–15
Forskningsbygg for A/S Borregaard, Sarpsborg, Nytt og meget godt planlagt. Pb 3–25
Generelt utstyr til kjemisk analyselaboratorium. Erik Hans Eriksen og P.E. Paus 3–4
Glimt fra IM-75: Fra bærbart gassanalyseutstyr til tetthetsbestemmelse ved oscillasjon. P.E. Paus 5–9
Hvem i Norge har utstyr for atomabsorpsjon og gasskromatografi. Sverre H. Omang/P.E. Paus 7–24
"Ingeniørfag for alle". Gunnar O. Kalland 6–4
Indusert koblet plasma en stor instrumentell analysenyhet. P.E. Paus 7–6
Industrisiloer, "landeveis-forskning", bøygen og Peer Gynt. Bokkronikk: Industrisiloer av W. Bruff. Rolf K. Eckhoff 2–29
Kjemien må inn i hverdagen og det krever effektiv informasjon. Intervju med Lars Skattebøl 4–4
Kjemikere bør være fantasifulle og filosofiske. Chr. Krixbüll Jørgensen 4–21
Kjemisk vask som luktreduksjonssystem for sildolje- og sildemelfabrikkene. Ivar Skogland og Chr. Viig 9–21
Kontinuerlig doseringssystem med automatisk kontrollveiing. S. Brønnum 2–19
Kontrollen med Norsk Hydro's PVC-produksjon: Utdrag av sentrale avsnitt i to rapporter 3–18
Lakkering ved elektroforese i sterk vekst – ennå ikke i industriell bruk i Norge. Per Askestad 1–14
Langrennski av plast. Rask konstruksjons- og materialteknisk utvikling. Håkan Lühr 1–18
Machevo-Milieu '75, Nyheter fra. PeGe 8–4

Markedsoversikter:

– Automatisk analyseutstyr. P.E. Paus 1–4
– Doseringsutstyr for pulvere og finkornede materialer 2–14
– Elektriske trykkgivere: Mange instrumenter holder ikke hva de lover. F. Serck-Hanssen 5–11
– Elektriske trykkgivere: Økte krav og økende behov. F. Serck-Hanssen 5–8
– Generelt utstyr til kjemisk analyselaboratorium. Erik Hans Eriksen og P.E. Paus 3–4, 4–18
– Pneumatiske trykkgivere på det norske marked. Mange instrumenter – få leverandører. F. Serck-Hansen 3–7
– Posefilter og ferdigsydde poser 10–20
– Sentrifugalpumper i kjemisk industri 8–13
– Ventiler 5–16
Metode for bestemmelse av sulfitt i sjøvann med ioneselektiv svoveldioksyd-elektrode. Kalman Nagy 7–15
Nobelprisen i kjemi 1974. Paul John Flory. Svein Ore 1–8
Norsk Hydro har akseptert meget strenge miljøkrav for etylenanlegget på Rafnes. Paul P. Aas 9–8
Norsk, integrert system for gass/væske-kromatografi 7–22
Norsk Medisinaldepot med laboratorielandskap. Nils H. Lundberg 3–21
Nytt vaskemiddel laget av sukker. egn 6–19
Petrokjemisk industri – en utfordring for analytikeren. Jan B. Bøler 7–4
Plagsom industriell lukt kan fjernes. Ivar Nestaas 9–14
Pneumatiske trykkgivere på det norske marked. Mange instrumenter – få leverandører. F. Serck-Hanssen 3–7
Produsent av uorganisk koaguleringsmiddel prioriterte armert plast. FR 6–26
Prosjektrapporten, eller Kunsten å si det uten å si det. Bajazzo 6–25
Renholdsteknikken står på et høyt nivå. Bjarne E. Borud 5–4
Riktig valg av maling er av stor betydning for arbeidsmiljøet. Bjarne E. Borud 5–19
Sentrifugalpumper i kjemisk industri 8–13
Sentrifugalpumper: Å velge pumpe for kjemisk industri krever ofte spesiell aktsomhet. Pb 8–10
SI får Norges første Gandolfi-kamera. J. Markali 7–8
Sikkerhet på laboratoriet, De ved ikke nok om. Intervju med overlæge Jørgen Ebbehøj 10–14
Sintef-suksess med EDB-assistert analyseutstyr 7–21
Stor interesse for tørr-rensing av partikkelholdige avgasser med lommefilter. J. I. Bydal 10–23
Stor vestlig interesse for den eneste kjemimessen i Øst-Europa. Arvid Hasting 8–19
Tekstilfiltre for røykrensing. Kjell Olav Stinessen 10–6
Thaulow-legatet begynner å virke. (Nytt fra Universitetet i Oslo) 3–10
Vannverksutstillingen "Världen, Vatten och Vi 75" 10–11
V.M. Goldtschmidts gullmedalje for 1974 til Hans E. Suess. AOB 8–26
Ventiler 5–16
Ventilasjonsanlegget i en kjemisk bedrift bør være elastisk. Eigil Faye-Lund 5–16
Vibrerende silobunn gir kontrollert utmatning og dosering av pulvermaterialer fra silo og inn i en prosess. Terje Hovland 2–6
Vond lukt ved røking av kjøtt og fisk. GD/Pb 9–17

Foreningsnytt / Nytt fra miljøene

Doktorandkurs i teknisk grenseflate- og kolloidkjemi ved Ytkemiska Institutet, Stockholm 8–6
Høiskolens Chemikerforening feirer 60-årsjubileum 1–29
Kemidagarna 75 i Finland 6–21
Kjemi '75 arrangeres i Göteborg til høsten 5–22
NKS, Bergen avdeling, Møteprogram våren 1975 1–29
NKS, Generalforsamling i Oslo avdeling 5–22
NKS Oslo avd.: Produktkontroll og arbeidsmiljø underkastet skjønnsmessige vurderinger. egn 9–25
NKS, Kjemiske nyvinninger i industrien 4–32
NKS med seminar om Termisk nedbrytning av polymere materialer 6–21
Nordisk kongress i Massespektrometri 1975 2–30
5. Nordiska Konferensen i Spårelementanalyse 4–33
Norsk Bergindustriforening 75 år 7–26
Norsk institutt for næringsmiddelforskning: Kurs i Organoleptisk analyse av næringsmidler 1–29
Sintef-suksess med EDB-assistert analyseutstyr 7–21
Svenska Kemistsamfundet: Organikerdagar Umeå 1975 4–32

Forfattere

Askestad, Per: Lakkering ved elektroforese i sterk vekst 1–14
Benterud, Arne (Bajazzo): Prosjektrapporten, eller Kunsten å si det uten å si det 6–25
Bjørnstad, Per (Pb): De norske kjemiske miljøer må nu kjenne sin besøkelsestid 4–3
: Denne gang må vi være føre var 7–3
: Grenseverdi og helserisiko 1–3
: Hvorfor ikke cost benefit-analyser? 10–3
: Innvarsler Hydro-dommen en ny holdning 6–3
: Norsk teknisk rapportskrivning må legges om 5–2
: PVC-produksjonen på Herøya 2–3
: PVC-problemene nok engang 3–3
: Skal norsk kjemisk industri bli mer enn tungindustri? 8–3
: Forskningsbygg for A/S Borregaard, Sarpsborg 3–25
: Sentrifugalpumper: Å velge pumpe for kjemisk industri 8–10
: Vil miljøvernloven skape en ny og mer bevisst interesse for informasjon? 9–3
: Vond lukt ved røking av kjøtt og fisk. 9–17
Borka, Laszlo: Anvendelser av gasskromatografi 4–14
Borud, Bjarne E.: Renholdsteknikken står på et høyt nivå 5–4
: Riktig valg av maling er av stor betydning for arbeidsmiljøet 5–19
Brunfelt, Arild O. (A.O.B.): V.M. Goldtschmidts gullmedalje for 1974 til Hans E. Suess 8–26
Brønnum, S.: Kontinuerlig doseringssystem med automatisk kontrollveiing 2–19
Bydal, J.I.: Stor interesse for tørr-rensing av partikkelholdige avgasser med lommefilter 10–23
Bøler, Jan B.: Derivatisering i gasskromatografi 3–12
: Petrokjemisk industri – en utfordring for analytikeren 7–4
Daasvatn, G. (GD): Vond lukt ved røking av kjøtt og fisk 9–17
Eckhoff, Rolf K.: Industrisiloer, "landeveis-forskning" bøygen og Peer Gynt. Bokkronikk 2–29
Eriksen, Erik Hans: Generelt utstyr til kjemisk analyselaboratorium 3–4, 4–18
Faye-Lund, Eigil: Ventilasjonsanlegget i en kjemisk bedrift bør være elastisk 5–16
Gramme, Per E. (PeGe): Machevo-Milieu '75 8–4
Hasting, Arvid: Stor vestlig interesse for den eneste kjemimessen i Øst-Europa 8–19
Hovland, Terje: Vibrerende silobunn gir kontrollert utmatning og dosering av pulvermaterialer fra silo 2–6
Kalland, Gunnar O.: "Ingeniørfag for alle" 6–14
Krixbüll Jørgensen, Chr.: Kjemikere bør være fantasifulle og filosofiske 4–21
Lundberg, Nils H. (NHL): Norsk Medisinaldepot med laboratorielandskap 3–21
Lühr, Håkan: Langrennski av plast 1–18
Markali, J.: SI får Norges første Gandolfi-kamera 7–8
Nagy, Kalman: Metode for bestemmelse av sulfitt i sjøvann med ioneselektiv svoveldioksyd-elektrode 7–15
Nesheim, Esther Graff (egn): Arsenikk øker faren for lungekreft 7–25
: Nytt vaskemiddel laget av sukker 6–19
: Produktkontroll og arbeidsmiljø underkastet skjønnsmessige vurderinger 9–25
Nestaas, Ivar: Plagsom industriell lukt kan fjernes 9–14
Omang, Sverre H.: Hvem i Norge har utstyr for atomabsorpsjon og gasskromatografi 7–24
Ore, Svein: Paul John Flory. Nobelprisen i kjemi 1974 1–8
Oreld, Frøydis: Derivatisering i gasskromatografi 3–12
Paus, Per E. (PEP): Automatisk analyseutstyr 1–4
: Generelt utstyr til kjemisk analyselaboratorium 3–4, 4–18
: Glimt fra IM-75 5–9
: Hvem i Norge har utstyr for atomabsorpsjon og gasskromatografi 7–24
: Indusert koblet plasma en stor instrumentell analysenyhet 7–6
Ranfelt, Finn (FR): Produsent av uorganisk koaguleringsmiddel prioriterte armert plast 6–26
Serck-Hanssen, F.: Elektriske trykkgivere 5–11, 6–8
: Pneumatiske trykkgivere på det norske marked 3–7
Skogland, Ivar: Kjemisk vask – som luktreduksjonssystem for sildolje- og sildemelfabrikkene 9–21
Stinessen, Kjell Olav: Tekstilfiltre for røykrensing 10–6
Veløy, Odd: Elektronisk satsveiing på Dyno's limreaktor 2–11
Viig, Chr.: Kjemisk vask som luktreduksjonssystem for sildolje- og sildemelfabrikkene 9–21
Aas, Paul P.: Norsk Hydro har akseptert meget strenge miljøkrav for etylenanlegget på Rafnes 9–8